

Jaarverslag 2022

INHOUD

VOORWOORD	3
1. BESTUURSVERSLAG	4
1.1 Doelstelling, missie en visie	4
1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm	4
1.1.2 Omschrijving van de doelstelling.....	4
1.1.3 Missie en visie	4
1.1.4 Juridische structuur	5
1.1.5 Statutenwijzigingen	5
1.2 Risico's en onzekerheden	6
1.2.1 Financiële risico's	6
1.2.2 Bedrijfsrisico's	8
1.2.3 Reputatierisico's	8
1.2.4 Crises	9
1.3 Doelrealisatie	10
1.3.1. Groeiplan.....	10
1.3.2 Activiteiten en financiële positie	12
1.4 Financieel beleid en resultaten	18
1.4.1 Financiële positie.....	18
1.4.2 Resultaat	19
1.4.3 Kengetallen	20
1.4.4 Beleid kosten en methoden van fondsenwerving	20
1.4.5 Beleid met betrekking tot omvang en functie van reserves en fondsen	20
1.4.6 Beleggingsbeleid	21
1.4.7 Analyse Baten en Lasten	21
1.5 Governance.....	22
1.5.1 Samenstelling bestuur en toezichhoudend orgaan.....	22
1.5.2 Taak en werkwijze van directie en Raad van Toezicht	23
1.5.3 Bezoldigings- en vergoedingsbeleid	23
1.5.4 Wijze van benoemen en zittingsduur van directie en Raad van Toezicht	23
1.5.5 Verslag toezichhoudend orgaan	23
1.5.6 Gedragscode en richtlijn	24
1.5.7 Databeveiligingsbeleid	24
1.5.8 Integriteitsbeleid	24
1.6 Verwachte gang van zaken.....	26
1.6.1 Wetenschap	26
1.6.2 Gezondheidsfondsen	26
1.6.3 Politiek.....	27
1.6.4 Publiek.....	27
1.6.5 Achterban	27
1.6.6 Rol van Proefdiervrij.....	28
1.6.7 Begroting 2023.....	29
2. JAARREKENING 2022.....	30
2.1 Balans per 31 december 2022	30
2.2 Staat van baten en lasten	31
2.3 Resultaatbestemming	31
2.4 Overzicht lastenverdeling.....	32
2.5 Kasstroomoverzicht.....	33

2.6 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat	34
2.6.1 Algemene grondslagen	34
2.6.2 Vergelijkende cijfers	34
2.6.3 Algemene grondslagen van waardering	34
2.6.4 Materiële vaste activa	34
2.6.5 Effecten	34
2.6.6 Reserves en fondsen	34
2.6.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva	35
2.6.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling	35
2.6.9 Baten	35
2.6.10 Lasten	35
2.6.11 Personeelsbeloning	35
2.6.12 Kostentoerekening	35
2.7 Toelichting op de balans	36
2.7.1 Materiële Vaste activa	36
2.7.2 Effecten	37
2.7.3 Vorderingen en activa	37
2.7.4 Liquide middelen	37
2.7.5 Reserves en fondsen	38
2.7.6 Bestemmingsfondsen	39
2.7.7 Langlopende schulden	40
2.7.8 Overige schulden en nog te betalen	40
2.7.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	40
2.8 Toelichting op de baten	41
2.8.1 Baten	41
2.8.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	41
2.8.3 Financiële baten en lasten	41
2.8.4 Bestemde baten en bestedingen	42
2.9 Toelichting lasten	42
2.9.1 Projectbijdragen	42
2.9.2 Communicatiekosten	43
2.9.3 Personeelskosten	43
2.9.4 Huisvestingskosten	44
2.9.5 Kantoorkosten	45
2.9.6 Algemene kosten	45
2.9.7 Afschrijvingen	46
2.10 Ondertekening	47
3. OVERIGE GEGEVENS	48
3.1 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	48

VOORWOORD

'If you want to go fast, go alone. If you want to go far, go together.' Ik denk dat dit gezegde perfect samenvat hoe 2022 was voor Proefdiervrij. De stappen die we zetten waren niet altijd zo groot als we wilden en soms maakte het feit dat we door omstandigheden geen gas bij konden geven ons ongeduldig. Toch kan ik terugkijkend niet anders dan constateren dat we ook in dit jaar vol onverwachte wendingen vooruitgang geboekt hebben. En dat terwijl de oorlog in Oekraïne, de gigantisch hoge energieprijzen en krapte op de arbeidsmarkt maakten dat de toekomst voor iedereen en dus ook voor ons onzeker was en ons werk daarmee moeilijker uit te voeren. Dat we ondanks omstandigheden buiten onze controle een proefdiervrije wereld toch weer een stukje dichterbij gebracht hebben, hebben we te danken aan onze samenwerkingen. Intern én extern.

Als je het mij vraagt, is onze achterban de belangrijkste samenwerkingspartner die we hebben. Deze mensen zijn ons dan ook ontzettend dierbaar: zij maken dat wij ons werk kunnen doen. Het is ongelooflijk om te horen hoeveel mensen in hun eigen huiskamers een winterjas aan hebben omdat ze de energierekening niet meer kunnen betalen, maar ondertussen wel geld vrij maken om onze missie financieel te steunen. Ondertussen weten we ook dat lang niet iedereen zich nog een donatie kan veroorloven. Dit maakt ons extra dankbaar voor ieder bedrag dat we in ontvangst mogen nemen, niet in de laatste plaats vanwege het vertrouwen dat spreekt uit elke gift.

Maar met geld alleen zijn we natuurlijk ook nergens. Een proefdiervrije wereld is alleen mogelijk met wetenschappers die zich inzetten om proefdiervrije oplossingen te ontwikkelen en toe te passen. Ook in 2022 hebben we ons netwerk binnen de wetenschap weer uit weten te breiden met enthousiaste slimme koppen die werken aan proefdiervrije innovaties. De één doet niets liever dan tien uur per dag door een microscoop turen, de ander deelt graag kennis op een congres. En dan heb je ook nog de avonturiers die het ondernemerspad kiezen. Allemaal zijn ze even hard nodig om ervoor te zorgen dat in de toekomst geen enkel dier meer proefdier hoeft te zijn. Neem bijvoorbeeld de teams van de Proefdiervrij Venture Challenge: tijdens de challenge concurreerden zij om dezelfde prijs en toch hebben ze elkaar vooral gesteund, uitgedaagd en geënthousiasmeerd om hun proefdiervrije methoden markt-klaar te maken. Een prachtig voorbeeld van onze succesvolle rol als verbinder.

Maar ook als team zoeken we samenwerkingen op om onze dagelijkse werkzaamheden zo goed mogelijk uit te voeren. We omringen ons met experts, deskundigen, meedenkers en omdenkers die ons helpen om de juiste stappen te zetten en zo onze impact te maximaliseren. Het mag gezegd worden: 2022 was geen makkelijk jaar. Dat we een proefdiervrije wereld tóch weer een stukje dichterbij gebracht hebben, als team en met alle mooie mensen buiten onze organisatie met wie wij samenwerken, daar ben ik heel dankbaar voor.

Als u meer wilt weten over onze resultaten, dan bevat het jaarverslag dat voor u ligt een rijkdom aan informatie. Heeft u daarna nog vragen of opmerkingen? Laat het me dan vooral weten - ik ben altijd bereid om meer te vertellen over onze prachtige organisatie en missie.

Debby Weijers

Directeur Stichting Proefdiervrij

weijers@proefdiervrij.nl

1. BESTUURSVERSLAG

1.1 Doelstelling, missie en visie

1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Stichting Proefdiervrij is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Den Haag ingeschreven onder nummer 27183084. De statutaire naam is Stichting AVS Proefdiervrij, statutair gevestigd in Den Haag. De rechtsvorm is een stichting.

1.1.2 Omschrijving van de doelstelling

Het doel van Stichting Proefdiervrij is: het bevorderen van respect voor al het leven en levende individuen in het bijzonder. In het kader daarvan bestrijden wij proeven op dieren en alle activiteiten die dierproeven zijdelings in stand houden, in de meest ruime zin van het woord. Onder proeven verstaan wij alle handelingen voor experimentele, medische, wetenschappelijke en commerciële doeleinden die niet in het belang zijn van het individuele dier zelf. Wij hebben ons doel bereikt als dierproeven volledig afgeschaft zijn en vervangen door proefdiervrije methoden.

1.1.3 Missie en visie

Onze missie

Een proefdiervrije wereld die beter is voor dier en mens.

Visie

Proefdiervrij is overtuigd dat proefdieren op een dag niet meer nodig zullen zijn door de ontwikkeling en implementatie van innovatief onderzoek. Het kan anders! Proefdiervrij ziet zich als de motor achter dit type onderzoek. Alleen door nieuwe wetenschappelijke ontwikkelingen zonder gebruik van proefdieren te stimuleren zal Proefdiervrij haar doel, het vervangen van alle proeven op dieren, bereiken.

Impact

Proefdiervrij streeft naar maximale impact. Dit betekent dat we onze activiteiten zo vormgeven dat we *echt* invloed hebben. We zorgen ervoor dat wetenschappers, studenten, politieke partijen én het algemene publiek inzien dat er andere en betere mogelijkheden zijn om onderzoek te doen dan dierproeven. Door te communiceren over de mogelijkheden en het gesprek aan te gaan, enthousiasmeren we wetenschappers om proefdiervrije innovaties te ontwikkelen en toe te passen, brengen we de politiek in beweging en inspireren we het algemene publiek. We helpen onderzoekers niet alleen om veelbelovende proefdiervrije methoden verder te ontwikkelen, maar ook om deze stevig in de markt te zetten.

Bij alles wat we doen vinden we het belangrijk om samen te werken met een breed palet aan wetenschappers, bedrijven, maatschappelijke organisaties en andere instanties. En waar we kunnen, betrekken we onze achterban en het geïnteresseerde publiek. Zo verbreden we door de hele samenleving heen de kennis van en het draagvlak voor de mogelijkheden van proefdiervrij onderzoek.

1.1.4 Juridische structuur

Proefdiervrij is een zelfstandig opererende stichting met twee steunstichtingen: de Anti-Vivisectie Stichting (AVS) en de Stichting Schoonheid zonder Wreedheid (SSZW). De AVS is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Den Haag onder nummer 41150190 en is statutair ingeschreven in Den Haag. De SSZW is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Den Haag onder nummer 41149773 en is statutair gevestigd in Den Haag.

1.1.5 Statutenwijzigingen

In 2022 zijn er geen statuten gewijzigd.

1.2 Risico's en onzekerheden

Bij Proefdiervrij onderscheiden we financiële risico's, bedrijfsrisico's en reputatierisico's.

1.2.1 Financiële risico's

De inkomsten van Proefdiervrij bestaan voornamelijk uit donaties van particulieren en nalatenschappen. Dit betekent dat economische ontwikkelingen en ontwikkelingen in de 'geefmarkt' veel invloed hebben op hoeveel geld er binnenkomt. De laatste jaren is de geefmarkt vooral wat betreft structurele giften nadelig veranderd, onder meer vanwege de gevolgen die de oorlog in Oekraïne en de hoge inflatie hebben voor een fondsenwervende organisatie. Om ervoor te zorgen dat we onze doelstellingen ook halen als onze inkomsten tegenvallen, houden we een continuïteitsreserve aan. Hoe hoog deze continuïteitsreserve moet zijn om ook bij tegenvallers financieel gezond te blijven, hebben we bepaald op basis van het gemiddelde bedrag dat uit twee risicoanalyses naar voren kwam: een worstcasescenario en een scenario in het verlengde van de resultaten van de afgelopen jaren. Op basis van deze analyse hebben we de continuïteitsreserve vastgesteld op een bedrag van 1.034.370 euro. Op deze manier zorgen we ervoor dat tegenvallende inkomsten het uitvoeren van Groeiplan 2020-2025 niet direct in de weg zitten. En dat is belangrijk: het groeiplan is namelijk onze routekaart naar een wereld waarin biomedisch en biotechnologisch onderzoek zónder proefdieren in 2030 de norm is.

Om zeker te weten dat we onze projectgelden zo goed mogelijk besteden, zijn we in 2013 een overeenkomst aangegaan met ZonMw. Binnen het programma 'Meer Kennis met Minder Dieren' (MKMD) heeft ZonMw een volledig pakket aan procedures voor toekenning en voortgangscontrole van projecten waar wij sindsdien gebruik van maken (zie ook 1.3 Doelrealisatie). De projectgelden verspreiden we over een reeks van projecten die ZonMw in dat jaar honoreert. Als een project uiteindelijk toch niet doorgaat, is de impact die dat heeft op de resultaten van Proefdiervrij hierdoor gering. Bovendien geeft de samenwerking met ZonMw ons de mogelijkheid om uit meerdere projecten (die zij honoreren) te kiezen: we hoeven immers niet het hele project te financieren, maar kunnen ook kiezen voor het mede-financieren van een kleiner deel. In 2022 hebben we een raamovereenkomst opgesteld voor het programma Meer Kennis met Minder Dieren. Die overeenkomst loopt door tot en met 1 april 2024 (zolang als het programma loopt) en houdt in dat we in 2022 300.000 euro hebben toegezegd voor de uitvoering van de module Proefdiervrije Technieken (binnen het programma MKMD).

Naast het financieren van wetenschappelijke projecten binnen het programma Meer Kennis met Minder Dieren van ZonMw, hebben we er in 2018 ook voor gekozen om aan te haken bij bestaande trajecten en wetenschappelijke commissies die de kwaliteit en relevantie van projectaanvragen beoordelen. Op die manier houden andere partijen die daarin gespecialiseerd zijn bezig met het controleren van wetenschappelijke vereisten, waardoor wij alleen nog hoeven te beoordelen of een onderzoek aansluit bij onze missie. In 2022 zijn binnen die bestaande trajecten en wetenschappelijke commissies zeven projecten gehonoreerd waaraan Proefdiervrij een cofinanciering heeft toegezegd.

Het bijdragen aan projecten via cofinanciering brengt het risico met zich mee dat het aantal projecten waar wij aan bijdragen afhankelijk is van honorering door de subsidieverstrekker. In theorie kan dit dus variëren van nul euro tot het maximaal toegezegde bedrag bij alle projecten. Wij willen niet het risico lopen dat een laag aantal honoreringen ervoor zorgt dat wij niet voldoende aan onze doelstellingen besteden. Dit ondervangen we door maar een deel van de doelbesteding in te zetten via cofinanciering en door daarnaast ook eigen projecten op te zetten en samen te werken met ZonMw. Daarnaast hebben we de afgelopen jaren gezien dat een relatief hoog percentage van de door ons ondersteunde projecten in de praktijk ook daadwerkelijk gefinancierd wordt. Om

het risico dat we te afhankelijk worden van subsidieverstrekkingen nog verder te beperken, houden wij altijd mogelijkheden voor nieuwe projecten in de gaten.

In 2022 zijn er twee projecten goedgekeurd waaraan wij een bijdrage leveren, die niet meer in 2022 de zogenaamde 'consortium agreements' rond hebben gekregen. Dit betekent dat de toezegging voor deze projecten (tweemaal 50.000 euro) doorschuift naar 2023.

Het tegenovergestelde risico is meer toezeggen dan we kunnen uitgeven. Dit ondervangen we eenvoudig door altijd uit te gaan van honderd procent honorering en dus nooit meer toe te zeggen dan we ons kunnen veroorloven.

De derde manier waarop we onze projectgelden besteden, is aan de eigen projecten die we de afgelopen jaren opgezet hebben. Zo hebben we binnen onze eigen projecten een aantal pilot studies gefinancierd; kleine onderzoeksprojecten die erop gericht zijn om de potentie van dat project in kaart te brengen. Ook organiseerden wij in 2022 de tweede Proefdiervrij Venture Challenge: een programma van 12 weken waarin wij, maar vooral ook de experts van GameChanger Challenge B.V. de teams ondersteunen om hun wetenschappelijke bevindingen door te vertalen naar een businessplan. Want alleen proefdiervrije modellen die ook daadwerkelijk verspreid en gebruikt worden, maken proefdieren écht overbodig. De challenge werd financieel ondersteund door Stichting Universitas en de prijsuitreiking voor het winnende team vond plaats tijdens het Proefdiervrij Event. In het najaar van 2022 hebben we bovendien een nieuw event gelanceerd: Toekomstproef. Tijdens dit event hebben wij de nieuwe generatie wetenschappers in de spotlights gezet met de uitreiking van de Hugo van Poelgeestprijs voor jong 'proefdiervrij talent', in samenwerking met Stichting Bouwstenen voor Dierenwelzijn.

Bij elkaar opgeteld hebben we binnen al onze samenwerkingen, cofinancieringen en eigen projecten in 2022 in totaal 788.966 euro bijgedragen aan projecten. Met het oog op de positieve resultaten van de afgelopen jaren, hebben we in 2022 ook een plan opgesteld voor de besteding van de 'bestemmingsreserve projecten'. Hierbinnen valt een aantal grote projecten. Van één van de vier projecten weten we zo goed als zeker dat het met onze financiering kan starten, maar door de formaliteiten die nog geregeld moeten worden, zal dit op zijn vroegst in 2023 zijn. Een ander deel van de bestemmingsreserve besteden we aan een uitgebreide impactanalyse van ons eigen werk om zo meer zicht te krijgen op de impact van onze keuzes op de langere termijn. Hier zijn we in 2022 mee begonnen en gaan we in 2023 mee door. Daarnaast hebben we nog twee grote projecten in de pijpleiding zitten. Hierover verwachten we meer duidelijkheid in 2023.

In de financiële en contractuele procedures werken we met een strikte functiescheiding. Het aanscherpen van de administratieve organisatie staat jaarlijks op de agenda. In deze administratieve organisatie hanteren wij het 'vierogenprincipe' bijvoorbeeld consequent. Dit houdt in dat financiële handelingen en overeenkomsten altijd door minstens twee personen gecontroleerd en gefiatteerd worden. Alleen de directie is bevoegd om transacties en overeenkomsten te ondertekenen. De directie fiatteert, de staf controleert.

Er zijn geen nieuwe specifieke financiële risico's ontstaan voor Proefdiervrij in 2022 en latente specifieke financiële risico's uit voorgaande jaren hebben zich in 2022 niet voorgedaan.

1.2.2 Bedrijfsrisico's

De omvang van het personeelsbestand van Proefdiervrij is in 2022 iets gegroeid, maar niet veel. Om te voorkomen dat ziekte of vertrek van een medewerker het uitvoeren van het Groeiplan vertraagt, heeft Proefdiervrij een netwerk van externe deskundigen opgebouwd die waar nodig ingezet kunnen worden.

Helaas hebben we in 2022 wel te maken gehad met uitval van medewerkers. Hierdoor zijn we ons des te bewuster geworden van het belang van goede contacten met externe experts en hebben we extra aandacht besteed aan de afstemming van en duidelijkheid over taken en verantwoordelijkheden binnen ons eigen team. We hebben werkinstructies en handleidingen geschreven om de overdracht van werkzaamheden aan interne en externe medewerkers makkelijker te maken. Voor zowel planning als overleg zijn we gebruik gaan maken van een project- en timemanagementtool waar interne én externe partners mee werken. Daarnaast hebben we alle contactpersonen per medewerker centraal opgeslagen, zodat collega's waar nodig ook eenvoudig toegang hebben tot deze netwerken. Het afstemmen van werkzaamheden en prioriteiten staat tegenwoordig standaard op de agenda van het wekelijkse teamoverleg.

De krapte op de arbeidsmarkt had in 2022 voor ons het meeste effect op de straatwerfteams. Die waren niet volledig gevuld en konden daardoor minder donateurs werven. Hierdoor hebben we minder kosten gemaakt, maar ook minder nieuwe mensen aan ons kunnen binden via dit kanaal. Het geld dat vrij is gekomen bij straatwerving hebben we deels opnieuw gealloceerd, maar dat lukte niet voor alles, omdat we intern niet voldoende capaciteit hadden. In 2023 hebben we de plannen voor fondsenwerving veel meer verdeeld over verschillende kanalen om risico's te spreiden en systematisch in kaart te brengen welke kanalen voor ons het meest succesvol zijn.

Als risico's optreden, zijn de leden en adviseurs van de Raad van Toezicht bereid om gevraagd en ongevraagd advies te geven en waar nodig mee te werken aan de uitvoering van de activiteiten. Dit betekent dat we wat er ook gebeurt altijd nog de denkkraft van doorgewinterde professionals achter de hand hebben.

1.2.3 Reputatierisico's

Proefdieren vormen een maatschappelijk zeer gevoelig thema, waarover de emoties hoog kunnen oplopen. Dit maakt dat wij voortdurend moeten balanceren tussen alles wat het gebruik van proefdieren bij mensen oproept en het centraal blijven stellen van proefdiervrije wetenschap. Om dit goed te kunnen doen, stellen we binnen het risicomanagement transparante communicatie met alle relevante partijen (algemeen publiek, achterban, wetenschap en politiek) centraal.

Daarnaast liggen goede doelen in het algemeen ook regelmatig onder vuur. Terugkerende onderwerpen in het publieke debat zijn bijvoorbeeld het directeurssalaris en hoe goede doelen donateurs werven. Voor het directeurssalaris verwijzen wij altijd naar het jaarverslag, waar mensen kunnen zien dat dit ruim binnen de gestelde wenselijke kaders ligt en dat wij ook in de salarissen voor de rest van ons team zoeken naar een balans tussen het belonen van expertise en ervaring aan de ene kant en het zijn van een goed doel aan de andere kant.

Als het gaat om het werven van donateurs, lopen wij als organisatie het grootste risico op reputatieschade doordat wij voor straatwerving samenwerken met een werfbureau. Om dit risico te beperken, hebben we op regelmatige basis contact, passen we onze scripts waar nodig aan, geven we presentaties en maken we het contact zo persoonlijk mogelijk. Op deze manier zorgen we ervoor dat de medewerkers van het werfbureau goed op de hoogte zijn van de missie, visie en werkwijze van onze organisatie en dat ze het verhaal helder en compleet kunnen overbrengen. Toch kunnen we nooit helemaal voorkomen dat

medewerkers van een extern bureau het genuanceerde en complexe verhaal van Proefdiervrij niet (helemaal) goed onder de knie hebben en het daardoor niet goed overbrengen.

Soortgelijke risico's treden altijd op als wij externe bureaus inzetten voor een deel van onze communicatie en fondsenwerving, of dit nou online, op straat of telefonisch is. In alle gevallen beperken wij de risico's op soortgelijke manier als hierboven omschreven met het werfbureau. Wij zetten bureaus in voor hun expertise, maar houden de regie altijd in eigen hand.

In 2022 is er specifiek negatieve media-aandacht geweest omtrent straatwervingsbureaus. Wij hebben hier geen last van gehad. Door onze reactie af te stemmen met andere goede doelen, een lijst met veel gestelde vragen te maken en intern goed af te stemmen waren we goed voorbereid op eventuele vragen of klachten die uiteindelijk uitbleven.

Social media hebben een enorme potentie als het gaat om positieve impact, maar maken organisaties als Proefdiervrij ook kwetsbaar voor reputatieschade. Om dit te voorkomen, houden we alle reacties op social media in de gaten. Waar nodig, reageren we met zorg. We stemmen al onze eigen uitingen intern af en kijken daarbij kritisch naar doel en doelgroep. Ons uitgangspunt in communicatie is transparantie en openheid. Natuurlijk werken ook bij Proefdiervrij mensen en die kunnen fouten maken, maar we doen er alles aan om dat te voorkomen: door duidelijke kaders te stellen en functies en verantwoordelijkheden helder van elkaar te scheiden.

Een ander reputatierisico zien we bij wetenschappelijke instellingen waar wij mee samenwerken. Als onderzoekers die wij financieel ondersteunen zich niet kunnen vinden in onze communicatie naar publiek en achterban, verliezen zij het vertrouwen in ons en zullen ze zich niet langer als ambassadeur voor Proefdiervrije Innovaties willen inzetten. Maar ook wanneer wij een samenwerking hebben met een wetenschappelijke instelling om bijvoorbeeld foto's van proefdieren te maken, is het opbouwen en behouden van vertrouwen essentieel voor een duurzame en vruchtbare samenwerking. Om dit te bereiken communiceren we onze doelen en strategie altijd duidelijk en gaan we vroegtijdig in gesprek om verwachtingen te managen, duidelijke afspraken te maken en hierdoor het risico op reputatieschade te beperken.

1.2.4 Crises

2022 was een jaar van omslagen en in sommige gevallen zelfs van crises: het staartje van de coronacrisis, de oorlog in Oekraïne, inflatie, krapte op de arbeidsmarkt en ga zo maar door. Als goededoelenorganisatie worden we hier ook door geraakt.

Zoals eerder in het jaarverslag al aangestipt, hebben verschillende externe factoren invloed gehad op onze fondsenwerving. Krapte op de arbeidsmarkt maakte het lastig om wervers te vinden die namens Proefdiervrij het gesprek met potentiële donateurs konden en wilden aangaan om onze organisatie zo onder de aandacht te brengen. Ook het eigen team op krachten houden was in deze arbeidsmarkt een uitdaging. Grotendeels is dat ons uiteindelijk wel gelukt, behalve voor belangrijke taken rondom data (analyse en verwerking). Dit hebben we opgevangen met behulp van een externe partij en begin 2023 gaan we een plan van aanpak opstellen voor de langere termijn.

Inflatie en torenhoge energielasten maken dat mensen minder te besteden hebben en hun donaties aan goede doelen stopzetten. Wij zagen dit terug in het dalen van onze donateurs aantallen. Ons doel was om in 2022

46.250 actieve donateurs binnen te halen, samen goed voor € 2.280.000. Het bedrag hebben we met € 2.326.937 gehaald, maar verspreid over minder donateurs, namelijk 41.454.

In het laatste kwartaal zagen we ook aan het teruglopen van de inkomsten uit machtigingen dat mensen minder te besteden hebben. We verwachten dat deze trend in 2023 door zal zetten. Om die reden hebben wij voor komend jaar voorzichtig begroot en gaan we breed inzetten op verschillende kanalen: om mensen aan ons te (blijven) binden en risico's te spreiden.

Eind 2022 kregen we signalen van een soort vertraagd corona-effect bij de interesse in deelname aan de Proefdiervrij Venture Challenge 2023: minder teams leken de intentie te hebben om mee te gaan doen, mogelijk toch door een vertraging in wetenschappelijke ontwikkelingen tijdens de pandemie die eerder nog niet voelbaar was. Ook bij de reguliere Venture Challenge leek dit effect zichtbaar. We hebben de challenge daarom extra onder de aandacht gebracht en alles op alles gezet om potentiële kandidaten te enthousiasmeren. En met succes!

Een ander belangrijk gevolg van de coronamaatregelen is de manier van werken: we werken vaker vanuit huis dan voor de pandemie. In 2022 hebben we het beleid ingevoerd dat iedereen minimaal twee dagen in de week op kantoor moet zijn, in ieder geval op dinsdag. Dit biedt de flexibiliteit om vaker thuis te werken of vaker naar kantoor te komen, afhankelijk van persoonlijke voorkeuren.

1.3 Doelrealisatie

1.3.1. Groeiplan

Het lange termijn doel van Proefdiervrij is het vervangen van alle proeven op dieren. Om tot dit doel te komen, zijn een aantal tussenstappen nodig. In het groeiplan 2020-2025 hebben wij dan ook 5 belangrijke stakeholders benoemd, namelijk: wetenschap, politiek, gezondheidsfondsen, publiek en achterban. Per stakeholder hebben we doelen gesteld die bijdragen aan het doel voor 2030: "biomedische en biotechnologische wetenschap zonder proefdieren is de norm". We hebben gekozen voor biomedische en biotechnologische wetenschap omdat juist in dit onderzoeksgebied veel dierproeven worden ingezet. Daarnaast is het ook het gebied dat de oplossingen kan ontwikkelen. Door te richten op deze gebieden, geloven we de grootste impact te kunnen hebben. Deze norm draagt bij aan een transitie richting proefdiervrij onderzoek, waarbij dierproeven vervangen worden door proefdiervrije methoden.

Proefdiervrij ziet samenwerking als de sleutel tot succes. Samen creëren we een beweging van mensen die hetzelfde doel nastreven: een wetenschap die goed is voor mens én dier. Proefdiervrij faciliteert oplossingen zonder dieren en zet haar netwerk in om impact te creëren. Dit kan niet zonder de financiële steun van de achterban; die relatie is van levensbelang.

De onderlinge verwevenheid van de 5 verschillende groepen waar we mee samenwerken is altijd punt van aandacht; zowel tijdens de wekelijkse meetings, als tijdens evaluatie en planmomenten. Om ervoor te zorgen dat de activiteiten richting elke groep goed geïntegreerd zijn, is onderlinge afstemming binnen ons team belangrijk. De adviseurs (communicatie, fondsenwerving en wetenschap) komen hiertoe regelmatig samen en stemmen continue activiteiten af.

Elk kwartaal hebben we met het hele team een meeting waarin we het afgelopen kwartaal evalueren, onze lessen trekken en de activiteiten voor het komende kwartaal bepalen. We doen dit altijd in het kader van het jaarplan, dat op haar beurt is gebaseerd op het groeiplan 2020-2025. Alle activiteiten dragen ten allen tijde bij aan het lange termijn doel.

1.3.2 Activiteiten en financiële positie

Het dier centraal

Een stem voor dieren

Bij Proefdiervrij zetten we ons elke dag in voor een proefdiervrije toekomst. Dit doen we niet alleen omdat we zeker weten dat een proefdiervrije wetenschap beter is voor dieren én mensen, maar ook omdat we ervan overtuigd zijn dat het hartstikke haalbaar is. Het feit dat er nog steeds honden, varkens, muizen, ratten, katten en paarden (er komt geen einde aan de opsomming) zijn die hun hele leven moeten doorbrengen in laboratoria - met alle pijn en stress die daarbij komt kijken - geeft ons de energie om onvermoeibaar in te zetten op een wereld waarin geen enkel dier meer proefdier hoeft te zijn. Dus hoewel we de samenwerking met wetenschappers, politici en gezondheidsorganisaties centraal zetten wanneer we werken aan oplossingen, verliezen wij de dieren zélf nooit uit het oog. We monitoren nauwgezet welke dieren ingezet worden in welk type onderzoek en communiceren hier zorgvuldig over: met de juiste boodschap naar de juiste doelgroep. Zo geven wij een uitgesproken en kraakheldere stem aan een maatschappelijke groepering die zichzelf op geen enkele manier hoorbaar kan maken.

Impact voorop

Als we onze resultaten erop naslaan weten we dat we - samen met al die prachtige partijen waarmee wij samenwerken - steeds meer stappen in de richting van een proefdiervrije wereld zetten. Toch zien we tot onze grote teleurstelling dat die voorwaartse beweging zich de afgelopen jaren niet doorvertaald heeft in een daling van het aantal proefdieren in Nederland. Dit cijfer blijft al sinds 2013 steken rond een half miljoen. Wat ons betreft is ieder proefdier er één teveel, maar dat het cijfer niet eens daalt, is onacceptabel en in deze tijd niet meer goed te praten. Het spreekt dan ook voor zich dat wij bovenop de cijfers zitten en deze gebruiken om kritisch af te wegen op welke manier wij met onze relatief kleine organisatie de grootste impact kunnen maken.

Grote doorbraak in hartonderzoek

Gelukkig hadden we het afgelopen jaar zeker grote successen voor proefdieren te vieren. Onbeschrijfelijk blij waren wij bijvoorbeeld met de resultaten die onze wetenschappelijke partners van het Leids Universitair Medisch Centrum boekten. Zij ontwikkelden een methode om uit één menselijke hartcel een vrijwel oneindige hoeveelheid menselijke hartcellen te genereren die gebruikt kunnen worden in hartonderzoek. Het gaat hier om baanbrekend onderzoek dat al duizenden kleine knaagdieren verving en dat wij mede-financierden. We hebben dan ook met veel plezier geld vrijgemaakt voor het vervolgonderzoek van deze proefdiervrije pioniers.

Een krachtig signaal uit de samenleving

Een ander succes voor proefdieren is het fantastische aantal van 1,4 miljoen handtekeningen dat wij samen met collega-dierenwelzijnsorganisaties in Europa ophaalden om het niet-naleven van de cosmeticawet uit 2013 onder de aandacht te brengen. Dat dit nodig is, is natuurlijk om moedeloos van te worden: deze strijd hadden we immers al gestreden. Maar de 1,4 miljoen handtekeningen staan voor hoop: het is tastbaar bewijs dat het geluid uit de samenleving om nou eindelijk eens te stoppen met onnodig proefdieronderzoek steeds sterker wordt. Tijdens het officiële validatietraject werden 1,2 miljoen handtekeningen geldig verklaard, wat betekent dat de Europese Commissie onze petitie komend jaar serieus in behandeling moet nemen. Oftewel, het is ons gelukt: we mogen de proefdieren vertegenwoordigen in Brussel!

Stoute schoenen, grote steun

Dat de samenleving zich tegen het gebruik van proefdieren keert, zagen we ook toen we de stoute schoenen aantrokken en ervoor kozen om ons uit te spreken tegen dierenleed dat in Nederland (nog) niet plaatsvindt, maar in andere landen wel: het genetisch modificeren van dieren om hen in de toekomst in te zetten als orgaandonoren. Wat ons betreft een trend om - in lijn met onze missie - op te reageren vóórdát deze naar Nederland komt. Want als we nu wéér naar dieren gaan grijpen om menselijke problemen op te lossen, dan is het natuurlijk dweilen met de kraan open.

Onze boodschap is dat we het geld dat het kost om dieren donor-klaar te maken als maatschappij veel beter kunnen investeren in het ontwikkelen van humane alternatieven. Zoals kunstmatige organen, het regenereren van organen en het kweken van menselijke mini-organen. Ruim 4.000 mensen waren dat met ons eens en namen de moeite dit kenbaar te maken met een handtekening onder onze petitie: *Donordieren. Niet. Gewoon.* Dit lijkt misschien niet in verhouding te staan tot de 1,2 miljoen stemmen die vorig jaar klonken tegen het gebruik van proefdieren in cosmetica-onderzoek. Maar als je daarin meeneemt dat het gaat om een binnenlandse petitie over een onderwerp dat in Nederland nog nooit eerder maatschappelijke aandacht kreeg, is dit natuurlijk een fantastisch resultaat.

Samenwerken met wetenschappers

Veranderen van binnenuit

Hoe belangrijk het ook is om aandacht te vragen voor proefdierenleed, de daadwerkelijke veranderingen moeten uiteindelijk plaatsvinden in laboratoria. En dan vooral in laboratoria waar vooruitstrevende wetenschappers werken aan methoden die de wetenschap vooruitbrengen zonder dat proefdieren daar de dupe van worden. Daarom is een van de belangrijkste dingen die wij doen al jarenlang het financieren van innovatiegerichte wetenschappers die proefdiervrije, toekomstbestendige methoden ontwikkelen. Ook in 2022 konden wij met het geld van onze fantastische donateurs weer een aantal vernieuwende onderzoeken (mede)financieren.

Focus op jong talent

Omdat wetenschappers zo ontzettend belangrijk zijn voor het voltooien van onze missie, hebben we in 2022 ook ingezet op het uitbreiden van onze wetenschappelijke partners. We hebben de keuze gemaakt om ons in het bijzonder te richten op jonge wetenschappers: ambitieuze professionals aan het begin van hun carrière die open staan voor vernieuwing en bereid zijn om hun nek uit te steken en innovatieve projecten op te pakken. Dit deden wij onder meer door het organiseren van ons netwerkevent Toekomstproef, het uitreiken van de jaarlijkse Hugo van Poelgeestprijs en het geven van colleges aan universiteiten over proefdiervrije methoden.

Toekomstproef en de Hugo van Poelgeestprijs

Jonge wetenschappers die zo dapper zijn om zich hard te maken voor vernieuwing, moeten daar natuurlijk in gezien worden. Daarom reiken we samen met de Stichting Bouwstenen voor Dierenwelzijn iedere twee jaar een prijs uit aan getalenteerde onderzoekers die excellent proefdiervrij onderzoek in de levenswetenschappen uitvoeren. Dit jaar ging de prijs naar Niels Harlaar. Deze phd-student werkt aan nieuwe menselijke hartmodellen die nu al het leven van kleine knaagdieren redden en op termijn nog veel meer dieren het sombere bestaan van proefdieren in hartonderzoek zullen gaan besparen. Harlaar nam de prijs in ontvangst tijdens Toekomstproef, een nieuw event waarmee we aanstormende professionals en doorgewinterde pioniers op het gebied van

proefdiervrije innovatie met elkaar in contact brachten. Het was een wens die wij al een tijd koesterden en die in de praktijk positief ontvangen werd.

Proefdiervrij in de collegebanken

Wie inzet op jonge wetenschappers, kan natuurlijk niet heen om wetenschappers-in-de-dop. En die zitten in de collegebanken. Wij hadden dit jaar dan ook wederom goud in handen met de gastcolleges die we ieder jaar op verreweg de meeste universiteiten en een aantal hogescholen mogen verzorgen tijdens de cursus proefdierkunde. In Nederland is het succesvol afronden van deze cursus verplicht voor iedere onderzoeker die met proefdieren wil werken. Dit betekent dat we met het geven van de gastcolleges in één keer vrijwel alle aanstormende onderzoekers die relevant zijn voor onze missie bereiken. We geven voorlichting over proefdiervrije alternatieven en gaan het gesprek aan met studenten die wij uitnodigen om open en kritisch te zijn. Dit levert ons regelmatig warme contacten op met de wetenschappers van morgen. Eén student - die al met proefdieren werkte - vroeg dit jaar naar aanleiding van het gastcollege zelfs financiering bij ons aan voor een volgend onderzoek: uiteraard helemaal proefdiervrij. Die hebben wij natuurlijk met veel plezier toegezegd.

Proefdiervrij Venture Challenge

Maar natuurlijk richten we ons niet uitsluitend op de jonge wetenschappers. Tijdens de Proefdiervrij Venture Challenge riepen we alle wetenschappers die een proefdiervrije methode ontwikkeld hebben op om mee te doen aan een traject waarin we teams helpen bij het opzetten van een zogeheten 'venture plan' en we het meest kansrijke team uitroepen tot winnaar. Het doel van dit event is om wetenschappelijke doorbraken binnen de levenswetenschappen om te zetten in solide business cases. Want om een baanbrekende methode te verspreiden, heb je meer nodig dan alleen inhoudelijke expertise. Je moet ook weten hoe je een onderneming opzet en runt.

Door niet alleen in te zetten op het ontwikkelen van wetenschappelijke modellen, maar onderzoekers ook te helpen om die modellen breed te verspreiden, vergroten we onze impact. We waren ontzettend tevreden over de kwaliteit van alle deelnemende teams, maar de absolute winnaar van dit jaar was een groep onderzoekers van het Amsterdam UMC: Anya Biotech. Zij ontwikkelden menselijke hartcellen in een kweekschaaltje en maken die met hun startup breed beschikbaar. Deze geavanceerde modellen zullen bijdragen aan het drastisch verminderen en op termijn zelfs vervangen van proefdieren in preklinisch hartonderzoek.

Politieke ambities

Krachten bundelen

Ons voornemen was om dit jaar ook krachtig in te zetten op het opbouwen van relaties met Kamerleden. Dit wilden we doen door relevante Kamerleden te selecteren op basis van interesse in het onderwerp. Uiteindelijk hebben we minder gedaan richting de politiek dan we ons voorgenomen hadden, omdat we twijfels hadden over onze impact: konden we die niet veel groter maken door iets anders te doen of door ons op andere mensen te richten? We hebben er dan ook voor gekozen om eerst tijd te besteden aan het reviseren van onze aanpak om onze politieke invloed in de komende jaren te maximaliseren. Daarnaast hadden we een aantal tegenslagen die van buiten onze invloedssfeer kwamen. Een goed voorbeeld daarvan is het werkbezoek dat in de pijpleiding zat voor de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en dat door zijn plotselinge aftreden niet doorging.

Wat betreft onze rol in Europa zijn we tot de conclusie gekomen dat het geen toegevoegde waarde heeft om naast de Eurogroup for Animals (EFA) te opereren. Veel effectiever is het om onze krachten te bundelen met onze Europese bondgenoot; zij beschikken over ervaring en expertise die voor ons van meerwaarde is voor Europese lobby. Door samen te werken kunnen we de impact van het Nederlandse programma "TPI" vergroten.

Proefdieren politiek in de kijker spelen

We gingen afgelopen jaar voortvarend van start met het laden van het thema politiek en proefdieren: om proefdieren op de politieke agenda te krijgen en tegelijkertijd nieuwe mensen te betrekken bij onze missie. In totaal steunden 20.791 mensen onze missie door de petitie 'Proefdieren IN de begroting en UIT de wereld' te tekenen of hun handtekening te zetten onder de vervolgpeticie: 'Het juiste koffertje voor proefdieren'. Een mooi resultaat! We gaan het koffertje in 2023 aanbieden aan de minister en zullen dan natuurlijk inzetten op concrete vervolgstappen.

Publiek en achterban

Volledig particulier gefinancierd

Onze missie wordt volledig gefinancierd door donateurs en andere giftgevers die met hun geld onderzoek naar proefdiervrije methoden mogelijk maken. We beseffen ons dan ook maar al te goed dat de relatie met donateurs en giftgevers er daarom één is om te koesteren en doorlopend in te investeren. Want zeker in tijden van onrust en financiële onzekerheid is het voor goede doelen niet vanzelfsprekend dat particuliere financiële steun zonder meer doorloopt. Hoewel het onmogelijk is om alles wat wij doen richting publiek en achterban hier op te noemen, schetsen we graag een beeld van onze activiteiten.

Groei van gevers

Met een totaalbedrag aan donaties van € 3.016.290 zijn wij onwijs tevreden, omdat het aantal donaties door omstandigheden buiten onze controle wel iets is teruggelopen: we zaten nog in de naweeën van de coronacrisis en de energieprijzen bereikten keer op keer nieuwe hoogtes. Een trouwe kern van mensen die structureel doneren, zorgde voor een hoger gemiddeld giftbedrag dan vorig jaar. Om in de toekomst mooie resultaten te kunnen blijven boeken, hebben we bovendien geïnvesteerd in uitgebreid testen en het opdoen van learnings om communicatie en fondsenwerving verder te verstevigen.

Zo zijn we van start gegaan met een onderzoek naar de segmentaties binnen onze doelgroep en hebben we onze naamsbekendheid in kaart gebracht. Wordt vervolgd in 2023, maar we hebben hier in ieder geval al van geleerd dat mensen ons vastberaden, actief en moedig vinden. Mooi om te weten is dat negen op de tien Nederlanders met hart voor de wereld dierenwelzijn belangrijk vindt. Drie op de vijf van diezelfde groep wereldliefhebbers steunt dierenwelzijnsorganisaties. Giftbereidheid naar onze organisatie toe is ook zeker aanwezig. We zetten dit traject dan ook voort in 2023.

Aandacht voor inhoud

Tegenover al die complimenteuzen eigenschappen die mensen ons toekennen, staat dat bij doorvragen de meeste mensen niet precies blijken te weten waar wij al die mooie eigenschappen nou precies voor inzetten. Dat we de inhoud van ons werk de komende jaren meer onder de aandacht moeten brengen bij het algemene publiek, is dus duidelijk. Maar in 2022 pakten we ook al een mooi project op waarmee we de vaak complexe wetenschappelijke en politieke kant van ons werk toegankelijk maakten voor mensen zonder relevante professionele achtergrond: Proefdiervrij de Podcast. In acht afleveringen ontvingen onze Adviseur Wetenschap

en onze Adviseur Communicatie onder meer onderzoekers die proefdiervrije methoden ontwikkelen, pioniers op het gebied van proefdiervrij onderwijs en een Tweede Kamerlid. De reeks werd door 1.385 luisteraars warm ontvangen en leverde ons bovendien een hoop kwaliteitscontent die we in de toekomst kunnen hergebruiken op andere kanalen.

Kwaliteit boven kwantiteit

Iets anders 'nieuws' dat ons op het gebied van publiekscommunicatie veel opgeleverd heeft, is dat we ons wat betreft content meer zijn gaan focussen op kwaliteit in plaats van op kwantiteit. Voor deze beslissing zijn we meetbaar beloofd: het aantal uitingen ging omlaag, terwijl het engagement steeg. Dit is eenvoudig terug te zien in onze statistieken: zo steeg het aantal online fans met 1 procent naar 70.500 en het aantal betrokkenheidsmomenten met maar liefst 55 procent naar 211.000. En dat terwijl we 6 procent minder plaatsten en onze uitingen daarmee ook 6 procent minder vaak vertoond werden.

Mede door deze efficiëntieslag hebben we ondanks uitval binnen het team tóch de communicatiedoelstellingen gehaald. Dat we de samenwerking tussen beleid, fondsenwerving en beleid hebben aangescherpt, heeft daar ook aan bijgedragen: kortere lijntjes en een duidelijke taakverdeling vergroten onze slagkracht richting publiek en achterban.

Opbrengsten uit fondsenwerving

Ons doel was om in 2022 46.250 actieve donateurs binnen te halen, samen goed voor € 2.280.000. Deze doelstelling hebben we deels gehaald met € 2.501.049 verspreid over 41.454 donateurs.

Straatwerving

Straatwerving is altijd een uitdagende manier om donateurs te werven. Doordat we hiervoor met een extern bureau werven, hebben we niet altijd volledig de controle over hoe onze boodschap de wereld ingaat. We investeren daarom regelmatig in een goede samenwerking met ons wervingsbureau. Zo organiseerden we in 2022 een bijeenkomst bij ons op kantoor, waar we wervers uitnodigden om hun verhaal te pitchen en in een quiz hun kennis over Proefdiervrij te testen. Hiermee wilden we de voeling met onze missie versterken, voor hogere conversiecijfers. Daarnaast brachten we een bezoek aan een proefdierenlab om de wervers te laten zien waar ze het allemaal voor doen. Ondanks onze inspanningen hebben we ons straatwervingsdoel in 2022 niet gehaald. Dit kwam onder andere doordat de krappe arbeidsmarkt ervoor zorgde dat het ontzettend moeilijk was om de wervingsteams te vullen. We hadden ingezet op 6.000 structurele donateurs en haalden er 4.062 binnen.

Direct mailings

Met direct mailings haalden we verdeeld over het jaar €233.319,43 op. Dit was minder dan voorgaande jaren, maar wel meer dan het gestelde doel (doel was 232.300). Het heractiveren van slapende giftgevers viel tegen: we hadden ingezet op € 4.500 uit het hernieuwen van de giftrelatie met voormalige gevers, maar dit leverde uiteindelijk slechts € 919 op. De tegenvallende inkomsten zijn te verklaren door het teruglopende aantal mensen dat we een DM konden sturen; door de kleinere groep is er minder opgehaald, maar verhoudingsgewijs hebben de DMs het wel goed gedaan. Tegenover tegenvallende resultaten stond een trouwe kern van gevers die ervoor zorgden dat het gemiddelde giftbedrag afgelopen jaar juist omhoog ging.

Nalatenschappen en schenkingen

Er zijn ook mensen die ons steunen in de vorm van een periodieke schenking óf door ons op te nemen in hun testament. De inkomsten uit nalatenschappen gingen in 2022 van €872.442 in 2021 naar €634.241 in 2022.

Daarnaast hadden we in 2022 292 schenkers met een jaarwaarde van € 72.350. Van die schenkers hebben 126 schenkers een overeenkomst voor onbepaalde tijd.

1.4 Financieel beleid en resultaten

1.4.1 Financiële positie		
	2022	2021
	€	€
Vastgelegd op korte termijn		
Liquide middelen	1.626.756	1.426.061
Effecten	1.700.235	1.878.351
Vorderingen en overlopende activa	781.704	771.630
Liquiditeitssaldo	4.108.695	4.076.042
Af: kortlopende en langlopende schulden en overlopende passiva	1.036.557	1.001.874
	3.072.138	3.074.178
Vastgelegd op lange termijn		
Vaste activa	455.195	455.751
Gefinancierd met beschikbare middelen	3.527.333	3.529.929

Tabel 2 Financiële positie Proefdiervrij 2022 en 2021

1.4.2 Resultaat

Samengevat zien de resultaten over 2021 en 2022 er als volgt uit:

	Realisatie'22		Realisatie'21	
	€	%	€	%
BATEN				
Baten van particulieren	2.961.178	94,45	3.194.031	99,56
Baten van bedrijven	8.210	0,26	6.884	0,21
Baten van verbonden (int.) organisaties	165.902	5,29	7.365	0,23
Baten van subsidies van overheden	0	0	0	0,00
Totaal geworven baten	3.135.290		3.208.280	
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	-485	0	-348	0,00
Totaal baten	3.134.805	100	3.207.932	100
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
~ Fonds Proefdiervrij onderzoek	733.478	26,70	590.110	22,86
~ Overige modules	323.712	11,78	339.484	13,15
~ Publiekscommunicatie	740.873	26,97	806.143	31,23
~ Communicatie donateurs	358.335	13,05	260.475	10,09
Totaal besteed aan doelstellingen	2.156.398		1.996.211	
Wervingskosten	496.294	18,07	510.877	19,49
Kosten beheer en administratie	94.210	3,43	74.263	2,80
Totaal Lasten	2.746.901	100	2.581.351	100
Saldo voor financiële baten en lasten	387.902		626.581	
Financiële baten en lasten	-271.201		33.022	
Saldo van baten en lasten	116.702		659.603	

Tabel 3 Resultaatrekening, baten en lasten 2022 en 2021

1.4.3 Kengetallen

	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
<i>Bestedingspercentage baten</i>			
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale baten.	68,79%	91,35%	62,23%
<i>Doelbestedingspercentage lasten</i>			
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale lasten.	78,50%	78,58%	77,33%
<i>Percentage wervingskosten</i>			
Wervingskosten uitgedrukt in een percentage van som van geworven baten.	15,83%	21,92%	15,92%
<i>Norm kostenbeheer en administratie</i>			
Kosten beheer en administratie uitgedrukt In een percentage van de totale lasten	3,43%	2,57%	2,88%

Tabel 4; kengetallen 2022 en 2021

1.4.4 Beleid kosten en methoden van fondsenwerving

Het proefdierenissue is een gevoelig maatschappelijk thema, waar vaak veel emoties bij komen kijken. Proefdiervrij richt zich hoofdzakelijk op de mogelijkheden van proefdiervrije innovatie, het opbouwen van samenwerkingen en een positieve benadering. Toch is ook het informeren over het probleem, de dierproef, van essentieel belang om de waarde van de oplossing in te zien. Dit heeft consequenties voor de fondsenwerving. Belangrijk is dat ook daar voldoende aandacht is voor informatieverstrekking, zodat mensen een juist beeld krijgen van onze organisatie. Ook de gesprekken die niet tot een donatie leiden, zijn van belang om mensen te informeren over het probleem, de oplossing en onze organisatie. Alle gesprekken dragen immers bij aan onze voorlichtende taak. Vandaar dat Proefdiervrij 50% op het budget voorlichting verantwoordt. Onder de kosten die volledig onder 'Wervingskosten' worden verantwoord, vallen o.a.: bankkosten, kosten drukken combola's en de kosten van het relatiesysteem. Het relatiesysteem wordt voor 50% ten laste van het fondsenwervingsbudget verantwoord. De drukkosten ten behoeve van het magazine komen voor 20% ten laste van het fondsenwervingsbudget.

1.4.5 Beleid met betrekking tot omvang en functie van reserves en fondsen

Voor de dekking van risico's op korte en (middel)lange termijn heeft Proefdiervrij in 2021 een aantal wijzigingen aangebracht in haar beleid met betrekking tot reserves. Uitgangspunt voor de wijzigingen is het vinden van een balans tussen het verkleinen van het aantal reserves en het waarborgen van de continuïteit van ons werk. Vanaf 2021 houden wij 3 reserves aan: continuïteitsreserve, reserve financiering activa en de bestemmingsreserve projecten.

- Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve (1.034.370 euro) aangehouden op basis van een risicoanalyse zoals voorgeschreven. Onder 'risico's op korte termijn'

wordt verstaan: kosten eigen medewerkers, huisvestingskosten, kantoor- en administratiekosten, bestuurskosten en wervingskosten.

- Voor reserves die vastliggen in materiële vaste activa wordt een reservefinanciering activa aangehouden. Deze reserve muteert met de investeringen, afschrijvingen en eventuele herwaarderingen van de materiële vaste activa.
- De bestemmingsreserve projecten wordt aangehouden ter dekking van toekomstige projectbestedingen ten gunste van de doelstelling.

Jaarlijks doet Proefdiervrij vier giftverzoeken met een specifieke bestemming. Deze worden verantwoord onder bestemmingsfondsen. Andere giften met een specifieke bestemming worden eveneens hier verantwoord.

1.4.6 Beleggingsbeleid

Proefdiervrij belegt in aandelen en obligaties, waarbij we verantwoord rendement en risico als uitgangspunten hebben. Ons beleid ten aanzien van dierproeven is strikt: bedrijven die zelf dierproeven doen of laten doen, zijn uitgesloten, ook als deze proeven gebaseerd zijn op een wettelijke verplichting. Ook beleggen we niet in dier-, milieu- of mensenvriendelijke fondsen. Onder deze randvoorwaarden is het belegd vermogen ondergebracht bij Triodos Bank. In 2018 is het risicoprofiel voor de beleggingen aangepast van 'defensief' naar 'neutraal'. De beleggingsdoelstelling is vermogensbehoud, met een doelvermogen van € 1.500.000 in 2032. Iedere maand ontvangt Proefdiervrij een rapportage van de beleggingen van Triodos. Het beleggingsrendement 2022 is €-271.200. Dit flink negatieve ongerealiseerde koersresultaat doet de positieve resultaten van de afgelopen jaren helaas teniet. Het grote verlies is te wijden aan de veranderende markt wereldwijd; de door oorlog in Oekraïne heeft hierop een grote invloed. De beleggingen en obligaties over de grote linie zijn hierdoor hard gedaald.

Om een nog betere spreiding van risico te bewerkstelligen, is in 2001 een kantoorpand aangekocht (dit is ons huidige kantoor). Hiermee werd € 650.000 belegd in vastgoed, een risicomijdende en goed renderende investering, zoals in de afgelopen jaren is gebleken. Dit heeft tevens als voordeel dat geen geld meer hoeft worden uitgetrokken voor de huur van een kantoorruimte. Primo 2020 is de marktwaarde van het kantoorpand getaxeerd op € 855.000.

1.4.7 Analyse Baten en Lasten

Proefdiervrij heeft een robuuste basis van maandelijkse particuliere donaties. Van de donaties 2022 van particulieren ging 85,5 procent via een maandelijkse incasso. Het overige komt van giften (eenmalige incasso's en overschrijvingen) van particulieren. Daarnaast ontvangen wij baten door middel van nalatenschappen. De totale realisatie baten 2022 is 5,99% lager dan 2021. Voor deze baten hebben zich in 2022 geen bijzondere baten voor gedaan.

De totale lasten 2022 zijn lager dan begroot en lager dan 2021. Dit heeft met meerdere aspecten te maken, maar een heel belangrijke is straatwerving; met name de krapte op de arbeidsmarkt resulteerde in werf teams die niet volledig gevuld waren. Hierdoor zijn de uitgaven op deze posten veel lager uitgevallen. Daarmee hebben wij echter ook minder nieuwe donateurs aan ons weten te binden. Een deel van de vrijgevallen lasten hebben wij ingezet voor andere manieren van werving, maar wij hebben niet alles op kunnen vangen.

Voor de projectbestedingen geldt dat we in 2022 opnieuw actief hebben samengewerkt met meerdere partners. Wij hebben een totale toekenning gedaan van 788.966 euro gedaan voor projecten (via overeenkomsten, eigen projecten of cofinanciering, zie ook hoofdstuk 1.2.1 Financiële risico's). De toezeggingen zijn iets lager dan begroot door verschillende aspecten waaronder minder dan 100% honoreringen in cofinanciering, waar wij wel

vanuit gaan bij de toezeggingen. Daarnaast zijn de zogenaamde consortium agreements van 2 grote projecten niet afgerond in 2022, wat betekent dat wij de formele toezegging pas in 2023 zullen doen. Er is geen reden om aan te nemen dat er geen volledige overeenstemming gevonden zal worden.

1.5 Governance

1.5.1 Samenstelling bestuur en toezichhoudend orgaan

Algemeen directeur en bestuurslid per 31 december 2022:

Mevrouw D. Weijers, geen nevenfuncties

Naam lid	Portefeuille RvT	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Mevrouw H. Leenen	Communicatie en Marketing	Senior adviseur communicatie bij Staatsbosbeheer	n.v.t.
De heer L.M. ten Siethoff	Financiën	Directeur Stichting Triodos Foundation	<ul style="list-style-type: none"> ● Penningmeester Van Deventer-Maas Stichting ● Lid Raad van Toezicht Vrije Scholen Midden Nederland, Bussum/De Bilt ● Lid Raad van Toezicht Vrije School de Vuurvogel, Driebergen ● Bestuurslid Walterus Stichting ● Commissielid FIN Code Goed Bestuur
De heer T. De Cock Buning	Wetenschap	Professor (emerit.) Vrije Universiteit van Amsterdam	<ul style="list-style-type: none"> ● Lid bestuur Stichting Bouwstenen voor Dierenbescherming: Wetenschappelijk (dierenwelzijn) adviseur. ● DCB-advies (zzp) Consult en Advies op het gebied van maatschappelijke vraagstukken.
Mevrouw E. Veenstra	Personeel en organisatie	HR-adviseur De Dierenbescherming	n.v.t.

Tabel 5 Overzicht samenstelling Raad van Toezicht

1.5.2 Taak en werkwijze van directie en Raad van Toezicht

De directie bestaat uit één lid, die belast is met het bestuur van de stichting en het stichtingsbureau. De Raad van Toezicht (RvT) heeft een toezichthoudende taak. Daarnaast heeft de RvT een belangrijke klankbordfunctie voor de directie en geeft derhalve gevraagd (en ongevraagd) adviezen.

1.5.3 Bezoldigings- en vergoedingenbeleid

De directeur wordt conform de richtlijn van de Goede Doelen Nederland bezoldigd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting AVS Proefdiervrij de Regeling beloning directeuren van goededoelen-organisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De RvT ontvangt als zodanig geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

Salariëring van medewerkers gebeurt naar analogie van de overheidsschalen vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken.

1.5.4 Wijze van benoemen en zittingsduur van directie en Raad van Toezicht

De benoeming van directieleden gebeurt door de RvT voor onbepaalde tijd.

De leden van de RvT worden benoemd voor een periode van vier jaar.

1.5.5 Verslag toezichthoudend orgaan

De RvT heeft in 2022 vijf keer vergaderd, iedere keer in aanwezigheid van de directie. Onderwerpen die tijdens de vergaderingen aan de orde geweest zijn:

- goedkeuring van jaarverslag en jaarrekening 2021
- personeelszaken
- evaluatie van RvT en directie
- voortgang uitvoering jaarplan 2022 en groeiplan 2020-2025
- evaluatie financiële positie
- besteding projectgelden
- impactanalyse

Tussentijds is de RvT door de directie maandelijks geïnformeerd over de uitvoering van het jaarplan middels het directieverslag. Minimaal elk kwartaal kreeg de RvT een financiële rapportage met toelichting over eventuele afwijkingen van de begroting. Daarnaast hadden de leden van de RvT onderling contact over onderwerpen en stonden zij de directie gevraagd en ongevraagd bij.

Voor de leden van de RvT geldt de volgende profielschets:

- staat volledig achter de doelstelling van Proefdiervrij
- globaal inzicht in alle voor de stichting relevante beleidsterreinen
- inzicht in de voor de stichting relevante omgevingsfactoren en vermogen dit te vertalen naar de strategie van de stichting
- heeft een langdurige en brede ervaring in het aandachtgebied waarvoor persoon is aangetrokken;
- heeft actuele kennis van het aandachtgebied waarvoor persoon is aangetrokken;
- heeft een relevant en uitgebreid netwerk in haar/zijn aandachtsgebied;
- besluitvaardig en adviesvaardig
- integer

De aandachtsgebieden zijn:

- communicatie, in brede zin van het woord
- personeel en organisatie
- financieel administratief/accounting en vermogensbeheer
- wetenschap en innovatie

1.5.6 Gedragscode en richtlijn

Stichting Proefdiervrij kijkt verder dan haar eigen doelstelling. Zij wil zich gedragen als een maatschappelijk bewuste en verantwoordelijke organisatie. Daartoe heeft Proefdiervrij onder andere een Beleggingsstatuut, waarin is vastgelegd dat, naast het feit dat Proefdiervrij geen belangen wil hebben in bedrijven die betrokken zijn bij dierproeven, ook aan de principes van People, Planet, Profit wordt voldaan. In de omgang met het publiek onderschrijft Proefdiervrij de richtlijnen en gedragscodes van de DDMA (Data Driven Marketing Association), o.a. over privacy, telemarketing en social media. Als lid van Goede Doelen Nederland houdt Proefdiervrij zich aan de richtlijnen ten aanzien van zaken als kostenverdeling, directiebeloning, straatwerving en de wet Telemarketing. Verder heeft Proefdiervrij het CBF-keurmerk (de Erkenning) en de ANBI-status, hetgeen verplichtingen ten aanzien van verslaglegging en verantwoording met zich meebrengt.

1.5.7 Databeveiligingsbeleid

Stichting Proefdiervrij handelt ten allen tijden in overeenstemming met de AVG. Tevens is dit een voorwaarde voor alle partners waarmee wordt samengewerkt. Er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten met alle leveranciers van diensten. Bestanden worden uitgewisseld via een eigen ftp-server. Wij werken via een Cloud toepassing waarbij inloggen alleen kan via een ID en wachtwoord en op afstand een tweetraps authenticatie verplicht is. Er worden dagelijks back-ups gemaakt. Er is een gast account voor wifi aangemaakt. Alle medewerkers zijn zich bewust van de AVG. Ons relatiesysteem is door de leverancier aangepast en AVG-proof gemaakt. Stichting Proefdiervrij is zich bewust van de risico's, rechten en plichten voortvloeiende uit de AVG en handelt dienovereenkomstig.

1.5.8 Integriteitsbeleid

Regelingen

Proefdiervrij heeft een *klachtenregeling* voor donateurs en andere stakeholders. De nadruk ligt erop om te voorkomen dat een uiting van ongenoegen uitmondt in een klacht. Om dit te bewerkstelligen is er ook een interne procedure uitgeschreven zodat verantwoordelijkheden en taken helder zijn. Alle inkomende communicatie wordt snel, eerlijk en donateur-gericht afgehandeld. Een klacht kan grote impact hebben op de positie van Proefdiervrij, daarom staan wij regelmatig stil bij de klachtenregeling en de afhandeling daarvan. In 2021 zijn er 5 klachten binnengekomen bij de receptie (telefonisch, per post of per e-mail). Deze klachten gingen voornamelijk over de straatwerving en zijn direct opgepakt met het betrokken bureau. Alle klachten zijn afgehandeld. Geen van de klachten in 2022 is voorgelegd aan de klachtencommissie.

In 2020 is het integriteitsbeleid voor medewerkers opgesteld en vastgelegd. De directeur van Stichting Proefdiervrij is verantwoordelijk voor de integriteit binnen het team. In overleg is er ook een persoon in de Raad van Toezicht aangewezen als verantwoordelijke. Daarnaast is een klokkenluider meldpunt ingesteld via GIMD. Het integriteitsbeleid is zowel van toepassing op de vaste medewerkers als de zzp'ers, vrijwilligers en stagiaires, waar Proefdiervrij mee samenwerkt. In 2022 is er één wijziging geweest in dit integriteitsbeleid, namelijk de contactgegevens van de externe vertrouwenspersoon. In het vierde kwartaal van 2022 hebben we een opzet

gemaakt voor het beleid m.b.t. het wel dan niet aannemen van relatiegeschenken. In 2023 willen we dit in het integriteitsbeleid opnemen.

Sinds 2020 hebben wij zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon (via GIMD), die beide beschikbaar zijn voor het dagelijkse team van Proefdiervrij. Dit zorgt ervoor dat iedereen altijd naar een vertrouwenspersoon toe kan stappen en daarin zelf een keuze kan maken of dat een directe collega is of een persoon die verder van de organisatie af staat.

De gedragscode is onderdeel van het integriteitsbeleid. Wij hebben deze code in 2022 geëvalueerd en als gevolg daarvan één punt toegevoegd onder het kopje AVG. Verder werd de code bruikbaar en volledig bevonden.

Kwesties

In 2022 speelden er geen kwesties rondom integriteit.

Reflectie

De verantwoordelijke voor integriteit zorgt dat het team op de hoogte is van alle regelingen. In 2020 hebben alle medewerkers een kaartje gekregen met daarop de belangrijkste informatie omtrent ons integriteitsbeleid, inclusief contactpersonen en gegevens. Deze kaartjes hangen verspreid door het kantoorpand en zijn ook onderdeel van het inwerkdossier van nieuwe medewerkers. In 2022 is hierop alleen een telefoonnummer aangepast.

De interne vertrouwenspersoon heeft in 2022 twee bijeenkomsten georganiseerd met het team waarin diverse dilemma's m.b.t. integriteit zijn besproken. Dit waren heel nuttige en vruchtbare meetings die vooral gericht waren op het open gesprek en het definiëren van het brede begrip 'integriteit'.

Persoonlijk contact is van groot belang om de interne integriteit te kunnen monitoren. De voorbije jaren was dat lastiger in verband met de geldende maatregelen rondom corona. We zijn dan ook blij dat we in 2022 elkaar weer meer hebben kunnen zien en horen op kantoor.

1.6 Verwachte gang van zaken

“Vervangen van alle proeven op dieren”		
In 2030 is biomedische en biotechnologische wetenschap zonder proefdieren de norm		
	Stakeholder	Doelstelling 2025
1	wetenschap	In 2025 hebben we een groei van 30 (in 2019) naar 55 wetenschappelijke partners gerealiseerd
2	gezondheidsfondsen	In 2025 hebben wij het aantal samenwerkingen met gezondheidsfondsen uitgebreid van 1 (begin 2019) naar 4
3	politiek	Het budget dat de overheid beschikbaar stelt voor proefdiervrije innovatie is verhoogd van 1 miljoen per jaar in 2018 naar 3 miljoen per jaar in 2025
4	publiek	Het aantal online sympathisanten van Proefdiervrij is in 2025 met 25% toegenomen t.o.v. 2020
5	achterban	In 2025 hebben we een groei van 8% in aantal donateurs en een groei van 15% in donatiebedrag t.o.v. 2020

In het Groeiplan 2020-2025 hebben we bovenstaande doelen opgenomen om ons uiteindelijke doel te kunnen halen: het vervangen van alle proeven op dieren door proefdiervrije innovaties in 2030. De vijf stakeholdergroepen en bijbehorende doelstellingen uit het overzicht lichten we hieronder toe.

1.6.1 Wetenschap

Als we samen optrekken, kunnen we krachten bundelen. De wetenschap speelt een centrale rol binnen het bereiken van ons hoofddoel, omdat het grootste deel van de dierproeven nog steeds in de wetenschap wordt uitgevoerd. Bovendien (en boven alles) zijn wetenschappers onmisbaar op weg naar een proefdiervrije wereld, omdat zij de enige zijn die innovatieve modellen kunnen ontwikkelen die geen gebruik maken van dieren. Er gebeurt al heel veel op het gebied van proefdiervrije innovatie. Wetenschappers ontwikkelen alternatieven en er zijn ook volop initiatieven die proefdiervrije innovatie stimuleren en het bewustzijn over proefdieren vergroten. Alleen wetenschappers kunnen het bewijs leveren dat een proefdiervrije wereld mogelijk is. Daarom steunt Stichting Proefdiervrij de wetenschap waar mogelijk om dit bewijs ook daadwerkelijk te leveren. Dit doen we door baanbrekend wetenschappelijk onderzoek aan te moedigen én te financieren.

We zetten in op een toename van het aantal wetenschappers dat met ons samenwerkt, zodat proefdiervrij werken steeds meer de norm wordt. De doelstelling van 2025 draagt bij aan de doelstelling van 2030. Samen met de voorvechters in de wetenschap richten we ons daarnaast op het verspreiden van kennis onder andere wetenschappers zodat het bewustzijn over proefdiervrije methoden toeneemt. Zo bouwen we met elkaar aan een netwerk dat laat zien dat een proefdiervrije wereld beter is voor mens en dier.

1.6.2 Gezondheidsfondsen

Gezondheidsfondsen financieren wetenschappelijk gezondheidsonderzoek en hebben dus enorm veel impact wanneer zij ervoor kiezen om proefdiervrij en mensgericht onderzoek te stimuleren. Daarom zetten wij alles op alles om gezondheidsorganisaties met behulp van voorbeelden uit de wetenschap te laten zien dat proefdiervrije, humane onderzoeksmodellen beter zijn voor dier én mens (en dus voor de patiënt!). We trekken hierin actief op met ons wetenschappelijk netwerk. Op deze manier werken we samen aan meer proefdiervrij en mensgericht onderzoek.

1.6.3 Politiek

De politiek moet de ruimte scheppen waarin wetenschappers proefdiervrije oplossingen kunnen ontwikkelen en toepassen. Dit kan zijn door extra onderzoeksgelden toe te kennen aan proefdiervrij onderzoek, maar ook door een innovatieklimaat te creëren waarin proefdiervrije innovatie gestimuleerd en gewaardeerd wordt. Ook het opstellen van richtlijnen die de implementatie van proefdiervrije innovatie bevorderen, kan een enorme impact hebben.

De overheid maakt op dit moment onderscheid tussen financiering van proefdiervrije innovatie en financiering van 'Vervanging, Vermindering en Verfijning' van dierproeven. Wij vragen de overheid om meer budget vrij te maken voor de financiering van proefdiervrije innovaties en zich dus niet uitsluitend te richten op de drie V's. Hiervoor is het van essentieel belang dat we Kamerleden de voordelen van proefdiervrij onderzoek laten inzien. Alleen dan kunnen ze inhoudelijk onderbouwen naar mede-Kamerleden waarom er meer budget naar proefdiervrij onderzoek moet en kunnen Nederlandse politici een signaal afgeven aan Europese collega's.

Wij kunnen daar als Proefdiervrij een rol in spelen door de ervaring en kennis die wij opgedaan hebben - onder meer door onze betrokkenheid bij Transitie Proefdiervrije Innovatie (TPI) - mee te geven aan andere leden van de 'Eurogroup for Animals' die onze inzichten in hun land kunnen inzetten. De Eurogroup gebruikt onze input onder meer om te lobbyen bij het Europese Parlement en de Europese Commissie.

In 2022 is er veel te doen geweest over (Europese) wetten en regelgeving rondom dierproeven en proefdiervrije innovaties. Dit maakte dat wij ons eigen politieke beleid nog eens onder de loep hebben genomen en in de plannen voor 2023 een onderscheid hebben gemaakt tussen bestuurlijke politiek (o.a. ministeries, TPI) en uitvoerende politiek (regelgevende instanties). We werken hard aan een impactvolle politieke aanpak en hebben het idee dat er potentieel meer impact zit bij de uitvoerende politiek. Omdat we daar tot nu toe weinig mee gedaan hebben, hebben we niet de kennis in huis om een overwogen keuze te maken. Daarom duiken we komend jaar eerst dieper in de materie om te kijken of dit idee gegrond is, zodat we daarna een gefundeerde keuze kunnen maken voor ons toekomstig beleid.

1.6.4 Publiek

Bij het algemene publiek is het gevoel van urgentie rondom het vervangen van proefdieren laag, net als kennis over alternatieven. Daarom brengen we het onderwerp dierproeven dichterbij door te focussen op onderwerpen waar mensen dagelijks mee te maken hebben, bijvoorbeeld cosmetica of voedselveiligheid. Hiermee willen we bereiken dat het aantal online sympathisanten toeneemt: de mensen die ons volgen op social media, zich inschrijven voor onze nieuwsbrief of onze website regelmatig bezoeken. Deze mensen kunnen ons helpen met het verspreiden van informatie over proefdiervrije innovatie.

1.6.5 Achterban

Wij hebben de achterban opgesplitst in 'actieve achterban' en 'inactieve achterban'. Met actieve achterban bedoelen we de donateurs die een warme relatie met ons hebben. Dit kan zijn door ons financieel te steunen met een gift of machtiging, maar ook door het verspreiden van onze boodschap, het tekenen van een petitie of het aangaan van een nalatenschap. De overige groep, de inactieve achterban, bestaat uit ex-donateurs die niet meer financieel aan ons gebonden zijn, maar bijvoorbeeld ook uit mensen die de nieuwsbrief niet meer openen.

Wij kunnen als stichting alleen maar werken aan een proefdiervrije wereld met behulp van de financiële bijdrage van onze achterban. Daarnaast vormt onze achterban een kritische massa die bijdraagt aan onze doelstelling. Wij hebben er bewust voor gekozen om twee doelstellingen neer te zetten; één uitgedrukt in financiële steun,

de ander in aantal donateurs. Uiteindelijk gaat het natuurlijk in de eerste plaats om de financiële middelen, maar als onze donateursbase niet breed genoeg is, zijn we veel te kwetsbaar.

1.6.6 Rol van Proefdiervrij

Om bovenstaande doelen te bereiken, spelen communicatie en relatiemanagement een belangrijke rol. Hierin nemen wij de rol van *challenger* en *firestarter* op ons: we willen stakeholders inspireren en uitdagen om in te zetten op proefdiervrije innovatie. In al onze activiteiten houden wij onze kernwaarden aan: optimistisch, omdenken, oplossingsgericht en verbinden.

In 2022 zijn wij onder begeleiding van externe experts gestart met een impactanalyse. De behoefte hieraan groeide intern doordat de wereld zo snel en heftig verandert dat wij gefundeerd vast willen stellen hoe we met ons relatief kleine team het grootste verschil kunnen maken. Uit de eerste fase van de impactanalyse zijn een aantal quick wins gekomen die we meteen meegenomen hebben in de plannen voor 2023. In 2023 volgt de tweede fase van de impactanalyse waarin we gaan kijken naar mogelijkheden op langere termijn om mee te nemen in het volgende groeiplan.

Dit waardevolle project dat ons concreet sturing gaat geven om onze maatschappelijke impact te vergroten, leidt tot een bescheiden financieringsbehoefte die we moeten dekken met de opbrengsten uit particuliere giften.

1.6.7 Begroting 2023

	Begroting 2023
BATEN	
	€
Baten van particulieren	2.100.000
Baten bedrijven	0
Baten loterijorganisaties	0
Baten uit subsidies overheden	76.700
Baten stichtingen en verenigingen	135.000
Giften AVS	0
Nalatenschappen	282.000
Nalatenschappen AVS	91.500
Crowdfunding	0
Totaal geworven baten	2.685.200
Baten producten en diensten	0
Totaal Baten	2.685.200
LASTEN	
Besteed aan doelstellingen	
~ Fonds proefdiervrij onderzoek	1.024.900
~ Overige modules	402.500
~ Publiekscommunicatie	964.400
~ Communicatie donateurs	469.350
Totaal besteed aan doelstelling	2.861.150
Wervingskosten	649.985
Kosten beheer en administratie	128.500
Totaal Lasten	3.661.200
Saldo voor financiële baten en lasten	-976.000
Saldo financiële baten en lasten	21.000
Saldo van baten en lasten	-955.000

Tabel 6 Begroting 2023

2. JAARREKENING 2022

2.1 Balans per 31 december 2022

ACTIVA			
Vaste activa		2022	2021
		€	€
Materiële vaste activa	2.7.1 Materiële Vaste activa	455.195	455.751
Immateriële vaste activa	2.7.1 Materiële Vaste activa	0	0
Vlottende activa			
Effecten	2.7.2 Effecten	1.700.235	1.878.351
Vorderingen en activa	2.7.3 Vorderingen en activa	781.705	652.342
Liquide middelen	2.7.4 Liquide middelen	1.626.756	1.426.061
TOTAAL ACTIVA		4.563.891	4.412.505
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	2.7.5 Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve		1.034.370	1.594.392
Bestemmingsreserve		77.527	0
Reserve financiering activa		455.195	455.751
Instandhoudingsreserve		0	0
Bestemmingsreserve Projecten		1.960.243	1.360.490
		3.527.335	3.410.633
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	2.7.6 Bestemmingsfondsen	0	0
		3.527.335	3.410.633
Langlopende schulden			
Langlopende projectverplichtingen	2.7.7 Langlopende projectverplichtingen	59.400	98.400
Kortlopende schulden			
Kortlopende projectverplichtingen	2.7.8 Kortlopende projectverplichtingen	733.123	728.038
Overige nog te betalen	Overige nog te betalen	244.034	175.434
		977.157	903.472
TOTAAL PASSIVA		4.563.891	4.412.505

Tabel 7 Balans per 31 december 2022 na resultaatbestemming

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
		€	€	€
BATEN				
Baten van particulieren		2.961.178	2.709.767	3.194.031
Baten van bedrijven		8.210	0	6.884
Baten van stichtingen en verenigingen		165.902	135.000	7.365
Baten van subsidies van overheden		0	124.000	0
Totaal geworven baten	2.8.1	3.135.290	2.968.767	3.208.280
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	2.8.2	-485	-/-200	-348
Totaal baten		3.134.805	2.968.567	3.207.932
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
~ Fonds Proefdiervrij onderzoek		733.478	1.033.400	590.110
~ Overige Modules		323.712	346.700	339.484
~ Publiekscommunicatie		740.874	982.225	806.143
~ Communicatie Donateurs		358.336	329.250	260.475
Totaal besteed aan doelstellingen		2.156.401	2.691.575	1.996.211
Wervingskosten		496.294	645.875	510.877
Kosten beheer en administratie		94.209	99.200	74.263
Totaal lasten		2.746.903	3.436.650	2.581.351
Saldo voor financiële baten en lasten		387.902	-467.883	626.581
financiële baten en lasten	2.8.3	-271.201	52.883	33.022
Saldo van baten en lasten		116.702	-415.000	659.603

Tabel 8 Staat van baten en lasten 2022 en 2021

2.3 Resultaatbestemming

	Realisatie 2022	Realisatie 2021
Instandhoudingsreserve	0	-162.198
Bestemmingsreserve Projecten	599.753	760.490
Bestemmingsreserve algemeen	77.527	-500.000
Reserve financiering activa	-556	-33.081
Continuïteitsreserve	-560.022	594.392
Saldo van baten en lasten	116.702	659.603

Tabel 9 Resultaatbestemming 2022 en 2021

2.4 Overzicht lastenverdeling

		BELEID		COMMUNICATIE			Werving baten	Beheer en administratie	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
		Fonds Proefdiervrij Onderzoek	Overige modules	Publieks-campagne	Publieks-communicatie	Communicatie donateurs					
Verstrekke (project)bijdragen	2.9.1 Verstrekke (project)bijdragen	570.629	218.338	-	-	-	-	-	788.966	1.117.500	696.445
Communicatiekosten	2.9.2 Communicatiekosten	-	-	-	479.164	143.360	382.264	-	1.004.788	1.407.052	1.135.497
Personeelskosten	2.9.3 Personeelskosten	130.757	84.608	-	215.365	176.907	93.837	63.840	765.313	697.000	598.902
Huisvestingskosten	2.9.4 Huisvestingskosten	3.796	2.456	-	6.251	5.135	2.724	1.853	22.215	53.400	13.983
Kantoorkosten	2.9.5 Kantoorkosten	19.901	12.877	-	32.779	26.925	14.282	9.717	100.213	85.000	79.968
Algemene kosten	2.9.6 Algemene kosten	3.954	2.559	-	-	-	-	16.632	23.145	23.000	26.141
Afschrijvingen	2.9.7 Afschrijvingen	4.441	2.874	-	7.314	6.008	3.187	2.168	42.262	53.698	30.414
Totaal lasten		733.478	323.712	0	740.873	358.335	496.294	94.210	2.746.902	3.436.650	2.581.351
Begroot 2022		1.033.400	346.700		982.225	329.250	645.875	99.200	3.436.650		3.012.450
Gemiddeld aantal fte's 2022		1,99	1,39	0,00	2,89	1,89	0,90	0,90	10,0		
Gemiddeld aantal fte's 2021		1,74	1,22	0,00	2,52	1,65	0,78	0,78	8,7		8,70

Doelbestedingspercentage van de baten:			
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten		71,50%	91,35%
Doelbestedingspercentage van de lasten:			
Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten		78,50%	78,58%
Percentage wervingskosten:			
Wervingskosten/som van geworven baten		16,45%	21,92%
Norm kostenbeheer en administratie:			
Kosten beheer en administratie/totale lasten		3,43%	2,57%

Tabel 10 Lastenverdeling beleid, communicatie, fondsenwerving: Proefdiervrij verantwoordt 50% op het budget voorlichting. Onder de kosten die volledig onder 'Werving baten' worden verantwoord, vallen o.a.: bankkosten, kosten drukken combola's en de kosten van het relatiesysteem. Het relatiesysteem wordt voor 50% ten laste van het fondsenwervingsbudget verantwoord. De drukkosten ten behoeve van het magazine komen voor 20% ten laste van het fondsenwervingsbudget.

2.5 Kasstroomoverzicht

	2022	2021
Kasstroom uit activiteiten	€	€
Totaal Baten	3.134.805	3.207.932
Totaal Lasten	2.746.903	2.577.534
Exploitatieresultaat	387.902	630.398
Afschrijvingen	42.262	42.312
Financiële baten en lasten	-251.659	54.770
Ongerealiseerde resultaten effecten	247.592	-28.040
Cash-flow	426.077	699.628
<i>Mutaties in:</i>		
Vorderingen en activa	-129.363	-172.669
Kortlopende schulden en langlopende schulden	39.998	-396.165
	-89.366	-568.834
Totaal kasstroom uit activiteiten	336.711	130.614
Kasstroom uit investeringen		
Investeringen materiële vaste activa	-41.705	-9.232
Investeringen in beleggingen	-536.296	-661.283
Verkopen van beleggingen	441.983	539.308
Totaal kasstroom investeringen	-136.018	-131.207
Totaal kasstroom	200.692	-407
Beginsaldo Liquide middelen	1.426.061	1.426.468
Totaal Kasstroom	200.692	-407
Eindsaldo liquide middelen	1.626.753	1.426.061

Tabel 1 Kasstroomoverzicht

2.6 Grondslagen van waardering en bepaling van het resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor “Richtlijn Fondsenwervende organisaties” van de Raad voor de jaarverslaglegging. Doel van deze richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's. In de consolidatie zijn betrokken de Stichting AVS Proefdiervrij en de Anti-Vivisectie Stichting. Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit van de organisatie.

2.6.2 Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.6.3 Algemene grondslagen van waardering

Bij het opstellen van de jaarrekening is de Richtlijn Fondsenwervende organisaties gevolgd. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.6.4 Materiële vaste activa

Waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen aanschafwaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen welke zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

de onderhoudskosten worden conform de componentenmethode geactiveerd en afgeschreven.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

Pand	4%
Inrichting	20%
Inrichting kantoor	20%
Kantoormachines (hardware)	33%
Software	33%

2.6.5 Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. De aandelen, obligaties en beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurskoers. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder resultaat beleggingen.

Transactiekosten voor aan- of verkopen worden via de staat van baten en lasten verantwoord. De effecten zijn volledig eigendom van Stichting AVS Proefdiervrij en staan ter vrije beschikking.

2.6.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen.

2.6.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, de liquide middelen zijn opgenomen tegen de nominale waarde. waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Onvoorwaardelijke projectverplichtingen leiden tot het ontstaan van een schuld aan een projectpartner op het moment van het genomen interne besluit en nadat dit besluit is gecommuniceerd met de projectpartner.

Voorwaardelijke projectverplichtingen leiden tot het ontstaan van een schuld aan een projectpartner op het moment van het genomen interne besluit, dit besluit is gecommuniceerd met de projectpartner en door de projectpartner aan de gestelde voorwaarden is voldaan.

2.6.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.6.9 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

2.6.10 Lasten

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

2.6.11 Personeelsbeloning

Salarissen, pensioenlasten en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

2.6.12 Kostentoerekening

De verstrekte projectbijdragen worden honderd procent toegerekend aan de doelbesteding van Proefdiervrij via het Fonds Proefdiervrij Onderzoek en Overige modules. De communicatiekosten worden verdeeld over de lastencategorieën op basis van directe toerekening. Alle overige kosten (Personeel, huisvesting, kantoor, algemene en afschrijvingskosten op grond van de fte.

Jaarlijks worden de personeelsleden op basis van een planning verdeeld over de doelstellingen en de overige lasten.

Bij de verdeling is uitgegaan van de volgende verdeling van fte's (gemiddeld):

	fte's 2022	fte's 2021
Fonds Proefdiervrij onderzoek	1,99	1,74
Overige modules	1,39	1,22
Publiekscommunicatie	2,89	2,52
Communicatie Donateurs	1,89	1,65
Fondsenwerving	0,90	0,78
Beheer en administratie	<u>0,90</u>	<u>0,78</u>
Totaal	10,0	8,70

De norm voor kosten van beheer en administratie is gesteld op 3,5%.

2.7 Toelichting op de balans

2.7.1 Materiële Vaste activa						
	Pand	Grond	Onderhoud	Website	Hardware	Totaal
	€	€	€	€	€	€
Stand 1 januari 2022						
Aanschaf	512.437	170.813	154.257	35.695	10.145	883.347
Cumulatieve afschrijvingen	-286.966	0	-119.050	-16.879	-4.702	-427.596
	225.471	170.813	35.208	18.816	5.443	455.751
Mutaties boekjaar 2022						
Aanschaf 2022	0	0	31.389	0	10.316	41.705
Af: Afschrijvingen 2022	-20.498	0	-5.495	-11.898	-4.371	-42.262
Af: desinvestering aanschafwaarde						
Desinvestering cumulatieve afschrijvingen						
	-20.498	0	25.894	-11.898	5.945	-556
Stand 31 december 2022						
Aanschaf	512.437	170.813	185.647	35.695	20.461	925.052
Cumulatieve afschrijvingen	-307.463	0	-124.545	-28.777	-9.073	-469.858
	204.974	170.813	61.102	6.918	11.388	455.195

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: Pand 4%, onderhoud 20% en Software/website 33%. Op de grond wordt niet afgeschreven. Het pand is op 28 januari 2020 getaxeerd op € 855.000. De materiële vaste activa worden ingezet in het kader van de bedrijfsvoering.

Tabel 22 toelichting op de balans: Materiele vaste activa

2.7.2 Effecten

Het verloop van de beleggingen kan als volgt worden weergegeven:

	Aandelen	Obligaties	Totaal
	€	€	€
Saldo 1 januari 2022	976.017	902.334	1.878.351
Aankopen	248.149	288.146	536.296
Verkopen en uitlotingen	-138.001	-303.982	-441.983
Koersresultaten	-144.037	-128.392	-272.429
Saldo 31 december 2022	942.128	758.107	1.700.235

De opbouw van de post beleggingen ultimo boekjaar is als volgt:

	2022	%	2021	%
Aandelen	942.128	55,4%	976.017	52,0%
Obligaties	758.107	44,6%	902.334	48,0%
	1.700.235	100%	1.878.351	100%

Tabel 33 Toelichting op de balans: Effecten

2.7.3 Vorderingen en activa

	2022	2021
	€	€
Rente Obligaties	3.283	7.002
Te ontvangen nalatenschappen	350.351	368.143
Te ontvangen nalatenschappen AVS	307.875	249.002
Debiteuren	0	0
Te ontvangen bedragen	0	27.000
Overige vorderingen	0	0
Kruisposten	0	0
Voorraad verkoopartikelen	1.195	1.195
Saldo 31 december 2022	662.704	652.342

Tabel 44 Toelichting op de balans; Vorderingen en activa

2.7.4 Liquide middelen

	2022	2021
	€	€
Kas	374	349
ING Bank	965.945	892.198
Triodos	594.022	414.227
Bank AVS	66.415	119.287
Saldo 31 december 2022	1.626.756	1.426.061

De liquide middelen zijn vrij opneembaar

Tabel 55 Toelichting op de balans; Liquide middelen

2.7.5 Reserves en fondsen		
	2022	2021
Continuïteitsreserve	€	€
saldo per 1 januari 2022	1.594.392	1.000.000
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	-560.022	594.392
Saldo 31 december 2022	1.034.370	1.594.392

Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve aangehouden op basis van een risicoanalyse zoals voorgeschreven.

	2022	2021
Bestemmingsreserve	€	€
Saldo per 1 januari 2022	0	500.000
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	77.527	-500.000
Saldo 31 december 2022	77.527	0

Bestemmingsreserve is gevormd voor het risico van toekomstige verplichtingen uit de nalatenschappen.

	2022	2021
Reserve financiering activa	€	€
Saldo per 1 januari 2022	455.751	488.832
Onttrekking volgens resultaatbestemming	-556	-33.081
Saldo per 31 december 2022	455.195	455.751

	2022	2021
Instandhoudingsreserve	€	€
Saldo per 1 januari 2022	0	162.198
Onttrekking volgens resultaatbestemming	0	-162.198
Saldo per 31 december 2022	0	0

De instandhoudingsreserve werd aangehouden om de realisatie van de doelstellingen op lange termijn te waarborgen. Deze reserve hebben we laten vrijvallen ten gunste van de continuïteitsreserve.

De continuïteitsreserve in combinatie met de bestemmingsreserve projecten waarborgt ook de doelstellingen op (middel)lange termijn.

	2022	2021
Bestemmingsreserve Projecten	€	€
Saldo per 1 januari 2022	1.360.490	600.000
Correctie reservering	560.022	0
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	39.731	760.490
Saldo per 31 december 2022	1.960.243	1.360.490

De bestemmingsreserve projecten wordt aangehouden ter dekking van toekomstige projectbestedingen ten gunste van de doelstelling. .

Tabel 66 Toelichting op de balans; Reserves en fondsen

2.7.6 Bestemmingsfondsen				
	Saldo per 1 januari 2022	Ontvangen	Bestedingen	Saldo per 31 december 2022
	€	€	€	€
17.01 en 19.04 Alzheimeronderzoek	0	565	565	0
19.02 Longonderzoek 2019	0	60	60	0
19.03 Botmetastase	0	45	45	0
18.06 Honden uit hartonderzoek- De Vries	0	37.130,73	37.130,73	0
20.22 HIV	0	350	350	0
21.12 Gewricht	0	405	405	0
21.15 multi organ on chip- Masereeuw	0	148,75	148,75	0
21.15 multi organ on chip- Balkom	0	148,75	148,75	0
21.16 voedselveiligheid	0	1124,62	1124,62	0
21.18 oogonderzoek - vd Meer	0	3848,25	3848,25	0
21.18 oogonderzoek- Garanto	0	3848,25	3848,25	0
21.18 oogonderzoek - Afanasyeva	0	0	0	0
21 COVID-onderzoek	0	36.291,61	36.291,61	0
22.01 Huidonderzoek	0	34.691,37	34.691,37	0
22.02 Hersenonderzoek – De Vrij	0	16.086,40	16.086,40	0
22.03 Bloed-hersenbarriere-op-een-chip (Kistemaker)	0	16.086,40	16.086,40	0
Proefdier vrij Venture Challenge	0	154.401,72	154.401,72	0
	0	305.231,84	305.231,84	0

Tabel 77 Toelichting op de balans; Bestemmingsfondsen

2.7.7 Langlopende schulden		
	2022	2021
	€	€
Langlopende projectverplichtingen	59.400	98.400
Saldo 31 december 2022	59.400	98.400

Tabel 18: toelichting op de balans: overzicht langlopende schulden

2.7.8 Overige schulden en nog te betalen		
	2022	2021
	€	€
Loonheffing	16.783	15.308
Verlofdagen	25.635	19.403
Accountantskosten	11.347	10.619
Beheerkosten/ Bankkosten Triodos	14.196	10.460
Crediteuren	176.073	114.147
Overige schulden en nog te betalen	0	5.500
projectverplichtingen op korte termijn	733.123	728.028
Saldo 31 december 2022	977.157	903.472

Tabel 89 Toelichting op de balans; Overige schulden en nog te betalen.

Langlopende schulden, crediteuren en overige schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.

Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

2.7.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vruchtgebruik nalatenschappen

Bij 3 lopende nalatenschappen is er sprake van vruchtgebruik. Aangezien er geen betrouwbare inschatting kan worden gemaakt van de (verwachte) omvang van deze nalatenschappen zijn de baten niet verantwoord onder de baten uit nalatenschappen. Bij 1 nalatenschap is een familielid enig erfgenaam en bezwaarde, deze mag de goederen vervreemden en verteren, alleen het overschot komt aan de verwachters na het overlijden. De nalatenschap is niet in te schatten en niet meegenomen als vordering.

Verplichting Energie label C voor kantoorgebouwen

Aan deze verplichting is per ultimo januari 2023 voldaan.

2.8 Toelichting op de baten

2.8.1 Baten			
	Realisatie'22	Begroting'22	Realisatie'21
	€	€	€
Donaties en giften	2.501.049	2.539.000	2.335.838
Nalatenschappen Proefdiervrij	377.730	285.632	612.230
Nalatenschappen AVS	256.511	144.135	260.212
Overige baten eigen fondswerving	0	0	0
	3.135.290	2.968.767	3.208.280

Tabel 20 Toelichting op de baten

2.8.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
	Realisatie'22	Begroting'22	Realisatie'21
	€	€	€
Verkoopartikelen			
Netto-omzet	0	0	0
Af: Kostprijs	-485	-200	-348
Af: Afboeken oude voorraad	0		0
Brutowinst	-485	-200	-348

Tabel 21; Toelichting op de baten; Baten als tegenprestatie voor levering producten en/of diensten

2.8.3 Financiële baten en lasten			
	Realisatie'22	Begroting'22	Realisatie'21
	€	€	€
Rente	2.960	2.250	6.676
Dividend	20.718	12.500	13.871
Gerealiseerde koersresultaten	-24.862	1.000	9.206
Ongerealiseerde koersresultaten aandelen	-247.567	75.000	28.039
Kosten beleggingen	-19.541	-23.292	-21.935
Renterekening courant	-2.908	0	-2.837
	-271.200	67.458	33.022

Tabel 22; Toelichting op de baten; Financiële baten en lasten

Verschillenanalyse baten ten opzichte van de begroting

Baten van particulieren

Dit jaar is op de post 'donaties en giften' €37.951 minder binnengekomen dan begroot maar € 165.211 meer dan in 2021. Wij hebben ervaren dat onze trouwe donateurs grotere bedragen doneren. Om voor de toekomst een breed bestand van donateurs te waarborgen zetten we in 2023 in op spreiding van de risico's en het experimenteren met veel verschillende kanalen voor werving van nieuwe donateurs. Bovendien ligt er een focus op het behoud van de huidige donateurs.

Bestemde baten en bestedingen

De bestemde baten (onderdeel van Donaties en Giften in tabel 20) zijn in het jaar van ontvangst besteed aan de lopende project en lopen op de volgende wijze door het resultaat.

2.8.4 Bestemde baten en bestedingen	Ontvangen	Bestedingen
	€	€
17.01 en 19.04 Alzheimeronderzoek	565	565
19.02 Longonderzoek 2019	60	60
19.03 Botmetastase	45	45
18.06 Honden uit hartonderzoek- De Vries	37.130,73	37.130,73
20.22 HIV	350	350
21.12 Gewricht	405	405
21.15 multi organ on chip- Masereeuw	148,75	148,75
21.15 multi organ on chip- Balkom	148,75	148,75
21.16 voedselveiligheid	1124,62	1124,62
21.18 oogonderzoek - vd Meer	3848,25	3848,25
21.18 oogonderzoek- Garanto	3848,25	3848,25
21.18 oogonderzoek - Afanasyeva	0	0
21 COVID-onderzoek	36.291,61	36.291,61
22.01 Huidonderzoek	34.691,37	34.691,37
22.02 Hersenonderzoek – De Vrij	16.086,40	16.086,40
22.03 Bloed-hersenbarriere-op-een-chip (Kistemaker)	16.086,40	16.086,40
Proefdiervrij Venture Challenge	154.401,72	154.401,72
	305.231,84	305.231,84

Nalatenschappen

Bij Proefdiervrij is op deze post € 166.523 meer binnengekomen dan begroot maar minder dan het jaar 2021 waarin een zeer grote nalatenschap is ontvangen.

2.9 Toelichting lasten

2.9.1 Projectbijdragen	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Diverse w.o. ZonMw	300.000	300.000	150.000
Overige fonds proefdiervrij onderzoek	270.629	574.000	373.555
Vrijval subsidieverplichting voorgaande jaren	0	0	-75.000
Diverse eigen projecten	218.338	243.500	247.890
	788.966	1.117.500	696.445

Tabel 23 Toelichting op de lastenverdeling; Fonds Proefdiervrij Onderzoek

2.9.2 Communicatiekosten			
	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Mediakosten	75.645	81.000	57.695
Telefoondiensten/door to door	530.883	855.552	662.698
Diverse wervingscampagnes	86.434	62.000	35.465
Druk- ontwerp- en advieskosten	20.845	55.000	33.831
Informatie aan donateurs	159.384	210.000	204.789
Internet/Sociale Media	54.246	65.000	59.946
Diverse projecten waaronder dierdonorcodicil	0	10.000	3.499
Kosten betalingsverkeer	35.562	30.000	40.547
Overige kosten	39.340	28.500	29.272
Nalaten	2.450	10.000	7.756
	1.004.788	1.407.052	1.135.497

Tabel 24; Toelichting op de lastenverdeling; uitbesteed werk

2.9.3 Personeelskosten			
	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Salarissen	512.603	500.000	403.694
Pensioenlasten	39.180	40.000	24.812
Sociale lasten	135.653	87.000	96.778
Overige personeelskosten	38.944	40.000	22.982
Tijdelijke krachten	61.128	35.000	67.780
	787.508	702.000	616.045
Ziekengeld	-22.194	-5.000	-17.143
	765.313	697.000	598.902

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2022 bedroeg 10,0 (in 2022 was dat 8,7)

Tabel 25; Toelichting op de lastenverdeling; Personeelskosten

Bezoldiging Directie en Raad van Toezicht

<i>Naam:</i> D. Weijers		
<i>Functie:</i> Directeur		
<i>Dienstverband:</i> Onbepaalde tijd		
<i>Uren:</i> 40 uur per week		
<i>Parttime percentage:</i> 100		
<i>Periode:</i> 1 jan t/m 31 dec 2022		
	D. Weijers	D. Weijers
	2022	2021
	€	€
Jaarinkomen		
~ Bruto jaarloon	68.431	54.944
~ Vakantietoelage	5.371	4.254
<i>Totaal jaarinkomen</i>	<i>73.803</i>	<i>59.198</i>
~ Eenmalige uitkeringen	0	0
~ Pensioenlasten	4.829	3.475
Totaal bezoldiging	78.632	62.673

Tabel 26; Toelichting op de lastenverdeling; bezoldiging directie en Raad van Toezicht

De leden van de Raad van toezicht ontvangen als zodanig geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting AVS Proefdiervrij de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Stichting AVS Proefdiervrij vond plaats door de RvT. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 345 punten met een maximaal jaarinkomen van EUR 100.527 (1 FTE/12 mnd.). De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg in 2022 voor D. Weijers (1 FTE/12 mnd.): € 73.803 Deze beloning bleef binnen de geldende maxima. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

2.9.4 Huisvestingskosten	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Onderhoudskosten Pand	9.461	40.000	6.653
Overige huisvestingskosten	12.754	13.400	7.331
	22.215	53.400	13.983

Tabel 27; Toelichting op de lastenverdeling; huisvestingskosten

2.9.5 Kantoorkosten			
	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Kantoorbenodigdheden	978		642
Telefoonkosten	0		0
Reis-Verblijfkosten	3.316		226
Portokosten	2.131		2.513
Kopieerkosten	3.065		2.825
Huisstijl Items	18.285		12.732
Computer/Serverkosten	26.659		23.299
Vakliteratuur	14.868		15.074
Verzekeringen	11.103		6.594
Overige kantoorkosten	19.809		16.064
	100.213	85.000	79.968

Tabel 28; Toelichting op de lastenverdeling; kantoorkosten

2.9.6 Algemene kosten			
	Realisatie 2022	Begroot 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Accountant	17.397	17.000	20.063
Kosten Raad van Toezicht	250	1.000	41
Salarisadministratie	2.232	2.000	2.882
div. algemene kosten	3.266	3.000	3.155
Administratie AVS	0	0	0
	23.145	23.000	26.141

Tabel 29; Toelichting op de lastenverdeling; algemene kosten

2.9.7 Afschrijvingen			
	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
	€	€	€
Afschrijving kantoorpand	20.498	21.000	20.498
Afschrijving inrichting	5.495	15.800	6.725
Afschrijving hard- en software	4.371	5.000	3.192
Afschrijving website	11.898	11.898	11.898
	42.262	53.698	42.312

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: Pand 4%, onderhoud 20% en Software/website 33%.
De materiële vaste activa worden ingezet in het kader van de bedrijfsvoering.

Tabel 30 Toelichting op de lastenverdeling; afschrijvingen

2.10 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te 's-Gravenhage op 6 april 2023.

Mevrouw D. Weijers
Bestuurder

Mevrouw H. Leenen,
Voorzitter Raad van toezicht en portefeuille Communicatie en Marketing

De heer T. De Cock Buning,
Lid raad van toezicht, portefeuille Wetenschap

Mevrouw E. Veenstra,
Lid raad van toezicht, portefeuille Personeel en Organisatie

De heer L. ten Siethoff,
Lid raad van toezicht, portefeuille Financiën

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant